

ת"פ 6906/09/19 - מדינת ישראל - משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים נגד כלל מוצרי בטון בע"מ

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 6906-09-19

לפני: כב' השופטת קרן כהן

המאשימה: מדינת ישראל - משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
ע"י ב"כ עו"ד יצחק ששון

-

הנאשמת: כלל מוצרי בטון בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד חדוה באום ועו"ד גלעד באום

החלטה

1. לפניי בקשת הנאשמת לביטול כתב האישום מחמת התיישנות בהתאם לסעיף 149(8) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"א-1982.

העובדות

2. **הנאשמת**, כלל מוצרי בטון בע"מ, עסקה בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום בייצור והרכבת אלמנטים טרומיים מבטון דרוך ובטון מזויין שמשמשים לבנייה.

3. **ביום 3.9.2019** הגישה המאשימה כתב אישום נגד הנאשמת המייחס לה עבירות שונות לפי פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן: **פקודת הבטיחות העבודה**), תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 ותקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.

ואלה העבירות שפורטו בכתב האישום: אי מסירת מידע בדבר סיכונים, אי ניהול פנקס הדרכה, אי מסירת תמצית מידע בכתב, אי סימון ושילוט של חומרים וציוד מסוכנים, אי גידור לבטח חלקים מסוכנים, היעדר התקני בטיחות אוטומטיים ואי ביצוע עבודות תיקון ותחזוקה בציוד אשר מופעל באנרגיה חשמלית.

בהתאם לכתב האישום התגלו עבירות אלה במהלך חקירה שביצע אגף האכיפה במפעל הנאשמת **ביום 20.6.2013** עקב תאונה שבה נהרג אחד העובדים במפעל.

ההליכים המשפטיים

4. **ביום 7.12.2020** התקיים דיון במעמד הצדדים שבו טענה הנאשמת שיש לבטל את כתב האישום מחמת התיישנות. נטען כי מר עופר כרמי, מנכ"ל הנאשמת בזמנים הרלוונטיים (להלן: **מר כרמי**), זומן לחקירה בחודש פברואר 2014 וכפי הנראה נחקר ביום 26.2.2014 ולא במועד המתוקן המצוין על טופס החקירה שלו, קרי - יום 30.10.2014 (להלן: **טופס החקירה**). בנסיבות אלה, נטען כי כתב האישום הוגש בחלוף תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק, קרי - לאחר חמש שנים ממועד סיום פעולת החקירה האחרונה.

בסיום הדיון התבקשה הנאשמת לברר אם קיים זימון לחקירת מר כרמי בחודש אוקטובר 2014.

5. **ביום 7.1.2021** הודיעה המאשימה שלא קיים זימון לחקירה של מר כרמי לחודש אוקטובר 2014 אולם יש תיעוד של תכתובת ישירה בין מר כרמי למפקח המאשימה, מר וליד מנסור (להלן: **המפקח**) בנוגע לחקירתו. המאשימה הוסיפה שלא ניתן לאתר את התכתובת ללא פנייה ישירה למפקח שכבר פרש לגמלאות.

6. **ביום 10.2.2021** ניתנה החלטה שלפיה המאשימה רשאית לפנות למפקח בנוגע למועד החקירה של מר כרמי בלבד ולא לצורך השלמת חקירה או יידועו על קו ההגנה של הנאשמת, ונקבע ש"**תודיע אם קיים זימון לחקירה של מר כרמי לחודש 10/2014 וככל שכן, תצרף את הזימון, וזאת עד ליום 28.2.2021**".

7. **ביום 20.4.2021** הודיעה המאשימה שהמפקח השתמש הן בדואר האלקטרוני של המאשימה והן בדואר האלקטרוני האישי שלו לצורך ביצוע עבודתו. לגבי הדוא"ל המשרדי נטען שלא ניתן לאתרו בשל פרישתו של המפקח ולגבי הדוא"ל האישי נטען כי לא ניתן לאתרו מבלי לפנות למפקח.

8. **ביום 13.6.2021** טענה הנאשמת שמבדיקה שביצעה עולה שמר כרמי נחקר ביום 26.8.2014 והוסיפה שהמאשימה לא הציגה ראיה התומכת בטענתה שהחקירה בוצעה ביום 30.10.2014. משכך חזרה הנאשמת על הטענה שכתב האישום הוגש בחלוף תקופת ההתיישנות.

באותו היום (13.6.2021) ניתנה החלטה שנוכח הודעת המאשימה שאין באפשרותה לאתר את הדוא"ל ואת התכתובות הרלוונטיות מבלי לשוחח עם המפקח, דבר לו מתנגדת הנאשמת, יש קושי בבירור מועד ביצוע החקירה ולכן הנאשמת רשאית להגיש בקשה מתאימה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"א-1982 (להלן: **החסד"פ**).

9. **ביום 12.9.2021** הגישה הנאשמת בקשה לביטול כתב האישום מחמת פגם או פסול בכתב האישום, התיישנות והגנה מן הצדק.

10. **ביום 22.11.2021** הוגשה תגובה לבקשה לביטול כתב האישום.

11. **ביום 30.6.2022** התקיים דיון בבקשות המקדמיות של הנאשמת. לאחר שנשמעו טענות הצדדים הוחלט לקיים דיון הוכחות בסוגיית ההתיישנות בלבד.

12. **ביום 11.9.2022** התקיים דיון הוכחות בסוגיית ההתיישנות שבמהלכו העידו המפקח מטעם המאשימה ומר כרמי וגב' גלית לוי - מנהלת כספים בנאשמת מטעם הנאשמת (להלן: **גב' לוי**).

הצדדים סיכמו טענותיהם בסיום הדיון.

טענות הצדדים

13. **המאשימה** טענה כי כתב האישום הוגש בטרם חלפה תקופת ההתיישנות. למאשימה קיימת חזקת התקינות המנהלית ביחס לרישום תאריך החקירה על טופס החקירה והנטל לסתור חזקה זו חלה על הנאשמת, שלא עמדה בו.

טופס החקירה כולל חמישה עמודים. התאריך 30.10.2014 תוקן בעמוד הראשון ואף נכתב ביתר העמודים של הטופס. מנכ"ל הנאשמת חתם על טופס החקירה ולא הלן על מועד ביצוע החקירה הרשום עליו ולכן חזקה שקרא והבין את הרשום בו.

כמו כן, תימוכין לכך שהחקירה בוצעה ביום 30.10.2014 ניתן למצוא בדו"ח החקירה שנכתב ביום 15.11.2014 שבו נכתב שמר כרמי נחקר ביום 30.10.2014 ולכן אין לקבל את הטענה שהתאריך שונה סמוך להגשת כתב האישום כדי לעמוד בתקופת ההתיישנות.

המפקח העיד באופן מהימן שהגיע לראשונה לחקור את מר כרמי ביום 26.8.2014, אך לאחר שהקריא לו את האישומים ביקש מר כרמי להפסיק את החקירה כדי שיוכל לקבל ייעוץ משפטי. החקירה הופסקה ונערכה ביום 30.10.2014. מר כרמי העיד שהיה נתון בסערת רגשות במהלך החקירה ולכן סביר שביקש להפסיק את החקירה כדי לקבל ייעוץ משפטי.

מעין בטופס החקירה ניתן לראות שהחלק הראשון המתעד את הקראת האישומים ביום 26.8.2014 נכתב בעט שונה מיתר החקירה שנערכה ביום 30.10.2014.

הנאשמת הציגה גרסה שאינה עקבית בנוגע למועד ביצוע החקירה. תחילה נטען שהיא נערכה בחודש פברואר 2014 ובהמשך בחודש אוגוסט 2014. עדות גב' לוי אינה רלוונטית והנאשמת לא העידה את מזכירתו של מר כרמי שתיעדה את מועד החקירה ביומנו, דבר הפועל לחובתה. עדותו של מר כרמי לא הייתה מהימנה מכיוון שניסה להטיל את נושא הרישום ביומנו על המזכירה אולם בחקירה התברר כי הוא היה בקשר ישיר עם המפקח.

עוד נטען כי הטענה של עריכת שינויים בטופס החקירה בנוגע למועד ביצועה מייחס למפקח עבירה פלילית, דבר המטיל על הנאשמת נטל הוכחה מוגבר, שלא עמדה בו. למפקח לא היה אינטרס לערוך שינוי במועד החקירה מכיוון שלא יכול היה לצפות שכתב האישום יוגש בסמוך לחלוף חמש שנים ממועד סיום החקירה.

14. **הנאשמת** טענה כי כתב האישום הוגש לאחר שחלפה תקופת ההתיישנות, קרי - בחלוף חמש שנים ממועד חקירת מר כרמי שהיא פעולת החקירה האחרונה שנערכה בתיק. מר כרמי זומן לחקירה בחודש פברואר 2014, אולם בפועל החקירה נערכה ביום 26.8.2014 ולא בתאריך המתוקן המצוין בטופס החקירה שהוא 30.10.2014. המאשימה לא הרימה את הנטל להוכיח את מועד ביצוע החקירה והספק פועל לטובת הנאשמת. המאשימה לא איתרה תיעוד של זימון מר כרמי לחקירה בחודש אוקטובר 2014 ולא הוכיחה שהמועד ששונה בטופס החקירה הוא מועד שבו נחקר מר כרמי.

חזקת התיישנות המנהלית לא חלה על פעולות המפקח, שלא עמד בחובה המוטלת עליו לתעד את הפעולות שהוא מבצע. אין מחלוקת שמר כרמי נחקר ביום 26.8.2014, אולם הטענה שביקש להפסיק את החקירה ולהמשיך אותה במועד אחר כדי לקבל ייעוץ משפטי אינה מתועדת בטופס החקירה או בכל מזכר אחר. עדות מר כרמי שהיה בסערת רגשות לא התייחסה לחקירה.

יש לדחות את הטענה שחזקה שמר כרמי חתם על טופס החקירה לאחר שקרא ועיין בתאריך הרשום בו מכיוון שלטענת הנאשמת התאריך 30.10.2014 לא הופיע בטופס החקירה בעת חקירתו של מר כרמי ביום 26.8.2014. הנאשמת הציגה מסמכים המצביעים על כך שהחקירה נערכה ביום 26.8.2014 וכי ביום 30.10.2014 לא נחקר מר כרמי.

גרסת הנאשמת הייתה עקבית. הטענה שהחקירה נערכה בחודש פברואר 2014 הועלתה לפני שנערך בירור מעמיק בנאשמת בנוגע למועד החקירה והתבססה על מועד הזימון לחקירה. לאחר בירור מעמיק התברר שהחקירה נערכה ביום 26.8.2014, עובדה עליה אין מחלוקת.

גרסת המפקח שמר כרמי ביקש לעצור את החקירה אינה מתיישבת עם העובדה שמר כרמי ידע על החקירה זמן רב מראש, נחקר במשטרה בעקבות התאונה ואף התייעץ עם עורכת דינו ביום 24.8.2014, קרי - יומיים לפני החקירה. לכן, מר כרמי לא נזקק להפסיק את החקירה לצורך קבלת ייעוץ משפטי.

דו"ח החקירה שנכתב ביום 15.11.2014 לא מצביע על כך שהחקירה בוצעה ביום 30.10.2014 מכיוון שנכתב על ידי אותו מפקח. אין טענה שהשינוי נעשה כדי לעמוד בתקופת ההתיישנות וייתכן שנעשה כדי להצדיק את משך הזמן הרב שחלף עד למועד סיום פעולות החקירה, נוכח הלחץ של המשטרה שהמאשימה תסיים את פעולות החקירה בהקדם. הנאשמת הוכיחה יותר מספק סביר שמר כרמי לא נחקר ביום 30.10.2014.

בנסיבות אלה יש לבטל את כתב האישום מחמת התיישנות.

התשתית המשפטית

15. סעיף 149 לחסד"פ מפרט את הטענות המקדמיות שהנאשם רשאי לטעון במסגרת ניהול ההליך הפלילי, לרבות התיישנות.

16. העבירות המיוחסות לנאשמת במסגרת כתב האישום הן עבירות מסוג עוון. לכן, בהתאם לסעיפים 9(א)(3) ו-9(ג)(1) לחסד"פ תקופת ההתיישנות עומדת על חמש שנים ממועד ביצוע העבירה או ממועד ביצוע פעולת

החקירה האחרונה[1].

במקרה שלפנינו אין מחלוקת שפעולת החקירה האחרונה שביצעה המאשימה היא חקירתו של מר כרמי ולכן תקופת ההתיישנות העומדת על חמש שנים מתחילה ממועד זה.

כמו כן, אין מחלוקת בין הצדדים שמר כרמי נחקר ביום 26.8.2014 והמחלוקת היחידה היא אם הוא נחקר בנוסף גם ביום 30.10.2014.

בהקשר זה יובהר כי הנטל להוכיח את מועד ביצוע פעולת החקירה האחרונה מוטל על המאשימה ולכן עליה להוכיח שמר כרמי נחקר ביום 30.10.2014 מעל לכל ספק סביר[2].

17. הלכה היא שעל המאשימה לתעד באופן מסודר את כל פעולות החקירה[3]. בית המשפט העליון עמד על חובת התיעוד וחשיבותה בעניין **זגורי**[4], בזו הלשון:

"חובת התיעוד, כפי שעוצבה והוטמעה בפסיקה, מקורה בעקרונות כלליים שונים, ובכללם תקינות ההליך המינהלי וטהרו והגינותו של ההליך הפלילי, ואוסף כי גם כמובן - בשכל הישר. לגורמי החקירה עצמם חשיבות התיעוד נובעת, בראש ובראשונה, משיקולי תקינות של ההליך המינהלי; אין זה מתקבל על הדעת שהחקירה תתנהל על פי זכרונם של החוקרים וללא תיעוד מסודר. אין להכביר מלים על חשיבותם של פרטים וממצאי עובדה בהליך הפלילי - אלה יכולים להביא לשלילת חרותו של אדם או מנגד להסיר מעליו עננת אשמה ולשלחו לחופשי; משכך ראוי שתובטח אמינותם, במידה רבה ככל שניתן, של פרטי מידע המובאים בפני בית המשפט. הרבה כבר נאמר על תעתועי הזכרון האנושי ויכולתו המוגבלת לאצור כל פרט ופרט, ובודאי בחלוף זמן ומכאן, בין היתר, חשיבות ניהולו של רישום מדויק"

כלומר, בהתאם לפסיקה חלה על המפקחים החובה לתעד את פעולותיהם באופן מסודר ולא להסתמך על זיכרונם, כדי להבטיח את אמינותו של המידע המובא לפני בית הדין וכדי שזכויות הנאשמת לא תיפגענה.

18. אוסף כי בעניין חזקת התקינות המנהלית נקבע על ידי בית הדין הארצי בעניין **גולן**[5] שחזקה זו עומדת בתוקפה כל עוד לא נבחן טיבו של הפגם שקיים במעשה המנהלי לגופו. אולם, מקום שבו מועלות טענות על קיומו של פגם מהותי, עובר הנטל למאשימה להראות שהוא אינו מהותי ושאינו מצדיק לבטל את ההחלטה. ככל שיוכח שפגם הוא מהותי, אין להסתפק בחזקת התקינות המנהלית כדי לרפא אותו. ובלשונו של בית הדין הארצי:

"חזקת תקינות מעשה המינהל עומדת בתוקפה גם אם קיים פגם במעשה המינהלי הגלוי על פניו. הטעם לדבר הוא שכל עוד לא נבחן טיבו של הפגם, אין לפסוק מיניה וביה שמדובר בפגם מהותי היורד לשורש העניין. כפי שהוסבר, ככל שמדובר בפגם 'טכני', הרי אין לו השפעה על תוקפו של המעשה המינהלי. מכאן שהדרך הנכונה להפריך את חזקת התקינות היא לנקוט הליך משפטי לצורך בירור העניין.

בקשר לכך טוענת המדינה שיש לתת תוקף להודעה על הטלת קנס, אף אם נפל בה פגם, זאת מכח חזקת

תקינות מעשה המינהל. טענה זו אינה מדויקת ודינה להידחות. חזקת תקינות מעשה המינהל מעניקה תוקף מחייב למעשה המינהלי, כל עוד לא הוכח - ולו לכאורה - כי הוא נגוע בפגם. כך, אם קיימת הודעת קנס הנושאת על פניה פגם כזה או אחר, אין בכך כדי לפסול את תוקפה המחייב של ההודעה זאת מכח חזקת תקינות המינהל. אך משעה שמועלית בבית הדין טענה מוגדרת על קיומו של פגם הניכר על פני הדברים, כי אז עובר הנטל אל כתפי המדינה להפריך את הטענה ולהראות שהפגם אינו פגם או שטיבו אינו מצדיק את ביטול תוקף ההחלטה."

כלומר, למאשימה עומדת חזקת תקינות המעשה המנהלי כל עוד לא מועלית טענה לפגם כלשהו, אולם שעה שמועלית טענה המצביעה על פגם כלשהו מוטל על המאשימה הנטל להפריך את הטענה ולהראות שלא מדובר בפגם או שהפגם אינו מהותי באופן המצדיק את ביטול תוקף ההחלטה.

הכרעה

19. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים מצאתי כי לא עלה בידי המאשימה להוכיח מעל לכל ספק סביר שמר כרמי נחקר גם ביום 30.10.2014, כפי שיפורט להלן.

20. ראשית, לא נתתי אמון בעדותו של המפקח בנוגע לחקירתו של מר כרמי בשני מועדים, קרי - ביום 26.8.2014 וגם ביום 30.10.2014.

20.1. המפקח העיד שהגיע לחקור את מר כרמי במשרדו בנאשמת במועד שלא זכור לו ולאחר שהקריא לו את האישומים המיוחסים לו ביקש מר כרמי לדחות את החקירה כדי להתייעץ עם עורך דין ובסופו של יום היא נערכה ביום 30.10.2014 [6]. מעיון בזימונו של מר כרמי לחקירה מיום 10.2.2014 [7] עולה כי באותו זימון פורטו האישומים שבהם חשודה הנאשמת ומר כרמי ואף נכתב בו שמר כרמי מוזמן **להיחקר תחת אזהרה** במשרדי המאשימה. מכאן, שמר כרמי ידע היטב כי מדובר בחקירה תחת אזהרה עוד בחודש פברואר 2014 כך שהגרסה שהוא ביקש להפסיק את החקירה לאחר הקראת האישומים אינה מתיישבת עם עובדה זו.

לכך יש להוסיף כי המפקח, שכבר פרש מעבודתו בשנת 2016, העיד מזיכרונו על אירועים שאירעו לפני כשמונה שנים ו"זכר" שהחקירה הופסקה לבקשת מר כרמי, למרות שאין תיעוד לעניין זה. לטעמי פרק הזמן הארוך שחלף והחקירות הרבות שביצע המפקח משנת 2014 ואילך, מטילים ספק באמינות עדותו.

אמנם לא נעלם מעיני שהמפקח העיד שהמקרה זכור לו עקב התאונה שהתרחשה במקום [8]. אולם, יש לזכור כי התאונה התרחשה למעלה משנה וחודשיים לפני חקירתו של מר כרמי ולכן לא שוכנעתי שהמפקח אכן זכר את חקירתו של מר כרמי ואת בקשתו לדחות אותה לאחר הקראת האישומים, ללא תיעוד מתאים, דבר אליו נתייחס גם בהמשך.

20.2. כמו כן, המפקח ניסה לתמוך גרסתו בנוגע להפסקת החקירה וחקירתו הנוספת של מר כרמי ביום

30.11.2014, בשתי טענות: האחת, קיומו של שוני בין העט שבה נכתבו האישומים לעט שבה נכתבה החקירה והשנייה, רישום התאריך על כל הדפים של טופס החקירה. לטעמי, הטענה הראשונה לא הוכחה והטענה השנייה כלל לא שיכנעה ואסביר.

לעניין הטענה לשוני בעט - עיון בטופס החקירה המקורי שהוגש לבית הדין אינו מצביע על שוני בין העט שבו נכתבו האישומים לעט שבו נכתבה החקירה. כמו כן, המפקח עצמו לא היה בטוח שקיים שוני בעט, שכן העיד **"אולי אם נסתכל יש שוני בעט, אבל אני לא זוכר, כי אני משתמש בהרבה עטים. נראה לי שיש שוני בין החלק הראשון של הפרוטוקול (הכוונה לטופס החקירה - ק.כ.) לבין החלק השני, החל משורה 13"** (ההדגשות הוספו - ק.כ.)^[9]. לפיכך, מעדות המפקח עצמו ומעיון בטופס החקירה לא ניתן להבחין בשוני בין העטים.

אוסף, כי אף אם היה ניתן להבחין בשימוש בשני עטים שונים, אין בכך כדי להוכיח שבוצעו שתי חקירות במועדים שונים מכיוון שמעדות המפקח שפורטה לעיל עולה כי הוא עושה שימוש בהרבה עטים והוא לא שלל את האפשרות שהחליף עטים תוך כדי ביצוע החקירה.

זאת ועוד. המאשימה לא תמכה את הטענה של שוני בעט בחוות דעת מתאימה למרות שחלף פרק זמן העולה על חודשיים בין מועדי החקירות הנטענים.

בנסיבות אלה, לא שוכנעתי שיש שוני בעט שבו נכתבו האישומים בטופס החקירה לעט שבו נכתבה החקירה, כטענת המאשימה.

לעניין הטענה בנוגע לרישום התאריך על גבי כל דפי טופס החקירה - בדיון שהתקיים ביום **30.6.2022** הוכח כי בכל טפסי החקירות שערך המפקח בתיק הוא רשם את תאריך החקירה רק בעמוד הראשון של טופס החקירה, כך שרישום התאריך בכל העמודים בטופס החקירה הוא חריג^[10]. לטעמי, העובדה שהמפקח הסתמך על רישום זה שאינו מעשה שכיח מבחינתו אלא חריג מבלי להסביר מדוע חרג ממנהגו ורשם את התאריך בכל עמודי טופס החקירה מחלישה אף היא את גרסתו.

20.3. לא זו אף זו. סיבה נוספת לאי מתן אמון בגרסת המפקח היא העובדה שהוא חזר בדיוק על שני הנימוקים שהעלה ב"כ המאשימה בדיון שהתקיים ביום 30.6.2022 כדי להוכיח שהחקירה בוצעה ביום 30.10.2014. לטעמי, לא מדובר בצירוף מקרים מכיוון שהמפקח עצמו לא היה בטוח בטענה בדבר שוני בעט ולמרות זאת בחר להעלותה ומכיוון שהוא נהג כדבר שבשגרה לכתוב את מועד החקירה רק על העמוד הראשון של טופס החקירה ולכן העלאת הטענה השנייה תמוהה אף היא.

בנסיבות אלה, לא נתתי אמון בגרסת המפקח בנוגע לחקירתו של מר כרמי גם ביום 30.10.2014.

21. **שנית**, גרסת המפקח לא נתמכה בראיות אובייקטיביות בכתב והוא אף לא פעל בהתאם לחובות המוטלות עליו בדבר תיעוד החקירה באופן מסודר.

המפקח העיד שעבד במאשימה למעלה מ-45 שנה ושבתפקידו האחרון היה ראש צוות החקירה במחוז צפון[11], כך שמדובר במפקח ותיק ומנוסה. למרות זאת, המפקח לא הציג זימון לחקירה לתאריך 30.10.2014 ואף לא רישום ביומנו האישי על חקירת מר כרמי באותו מועד[12].

יתרה מכך, המפקח לא תיעד את האופן שבו בוצעה חקירת מר כרמי באופן מסודר. הוא לא כתב בטופס החקירה שהיא מופסקת לבקשת מר כרמי כדי שיוכל להתייעץ עם עורך דין, הוא לא כתב מזכר חיצוני בנוגע לדחיית החקירה למועד אחר לבקשת מר כרמי והוא אף לא ציין בטופס החקירה בשורה 13 (האישומים שלטענתו הוקראו במועד מוקדם יותר רשומים עד שורה 12) שהחקירה נערכה בתאריך 30.10.2014. כל שעשה המפקח הוא לרשום את התאריך 30.10.2014 על גבי התאריך 26.8.2014 למרות שהודה שכבר ביום 26.8.2014 החלה חקירתו של מר כרמי עת הוקראו לו האישומים המיוחסים לו. התנהלות זו אינה הגיונית בהתחשב בכך שמדובר במפקח ותיק ומנוסה והיא אף מהווה הפרה של החובה המוטלת עליו לתעד באופן מסודר את כל פעולות החקירה על מנת להבטיח את אמינותם של פרטי המידע המועלים לפני בית הדין.

מכאן, שהיעדר תיעוד של העובדה שהחקירה נדחתה מיום 26.8.2014 למועד אחר לבקשת מר כרמי כדי שיוכל להתייעץ עם עורך דין, בין אם בטופס החקירה ובין אם במסמך אחר, מהווה פגם מהותי בהתנהלות המאשימה.

22. **שלישית**, אין בדו"ח החקירה מיום 15.11.2014 כדי להצביע על כך שאכן בוצעה חקירה ביום 30.10.2014 ובוודאי שאין בו כדי לתקן את הפגם בהתנהלותו של המפקח.

כאמור, לטענת המפקח הוא כתב בדו"ח החקירה שמר כרמי נחקר ביום 30.10.2014, על בסיס טופס החקירה[13]. אולם אין בעובדה זו כדי להוכיח שהחקירה אכן בוצעה במועד זה. המפקח עצמו טען שהיו שני מועדים שבהם נערכה חקירה למר כרמי, ביום 26.8.2014 הוקראו לו האישומים וביום 30.10.2014 השיב לשאלות המפקח. מועד החקירה הראשון, קרי - 26.8.2014 לא תועד בדו"ח החקירה, דבר המעלה ספק באמינות הדו"ח.

לכך אוסיף כי רישום מועד חקירה בדו"ח חקירה מבלי שכל פעולות החקירה תועדו באופן מסודר בהתאם לדין, במיוחד כשמדובר בחקירה של עד מהותי כמו מר כרמי, אין בכוחו לתקן פגם מהותי של היעדר תיעוד אופן ביצוע החקירה ושל תיקון תאריך בכתב יד בטופס החקירה ללא הסבר לתיקון.

23. **רביעית**, הנאשמת הצביעה על קיומו של ספק סביר בנוגע לחקירתו של מר כרמי ביום 30.10.2014.

23.1. גרסת מר כרמי בנוגע לחקירתו במועד אחד בלבד במשרדי הנאשמת על ידי המפקח שהתקיימה בתאריך 26.8.2014, לאחר שנדחתה מחודש פברואר 2014[14], הייתה עקבית ועשתה רושם מהימן. וכך העיד מר כרמי[15]:

"ש. הדיון שלנו הוא באשר למועד ומספר פעמים שפגשת את מר וליד מנסור?

ת. לא היו מספר פעמים. היתה פגישה אחת."

עמוד 8

ובהמשך[16]:

"ש. גב' גלית לוי מנהלת הכספים לא היתה המזכירה שלך?

ת. נכון, אך היא היתה מאוד מעורבת.

ש. היא היתה נוכחת באיזושהי פגישה שלך עם וליד מנסור?

ת. היתה פגישה אחת. אם המשפט הזה מתנהל על זה שהיו שתי פגישות, אז זה לא נכון."

כלומר, מעדותו של מר כרמי עולה באופן מפורש כי הוא נחקר על ידי המפקח רק פעם אחת וכי החקירה הייתה ביום 26.8.2014.

23.2. גרסתו של מר כרמי נתמכה בראיות אובייקטיביות שהציגה הנאשמת ואלו הן:

(א) הודעת דוא"ל מיום **10.8.2014** ששלח מר כרמי למזכירתו שבה ביקש ממנה **"להתקשר לתאם עם וליד (המפקח - ק.כ.) לשבוע אחרי הנופש"**[17].

(ב) רישום מהאאוטלוק של מר כרמי על חקירה במשרדי הנאשמת על ידי המפקח בתאריך 26.8.2014 משעה 9:00 עד 10:30[18].

(ג) צילום מיומנו של מר כרמי לשבוע המתחיל ביום 24.8.2014 שבו נרשם בתאריך 26.8.2014 **"משרד - וליד מנסור - חקירה תחת אזהרה"**[19].

מסמכים אלה תומכים בגרסתו של מר כרמי שהוא נחקר על ידי המפקח במשרדי הנאשמת בתאריך 26.8.2014.

23.3. כמו כן, מר כרמי הסביר בעדותו שלא ייתכן שנחקר בחודש אוקטובר 2014 מכיוון שיצא לחופשה מידי שנה בחודש אוגוסט והבקשה הייתה לתאם מועד לחקירה עם שובו מהחופש. ובלשונו של מר כרמי[20]: **"בתקופה שלי יצאנו כל שנה לנופש. אני זוכר שהחוקר ניסה לתאם פגישה במהלך הנופש ואני נתתי הוראה למזכירתי לתאם פגישה לאחר הנופש, מיד לאחר שאנו חוזרים. הנופש היה בחודש אוגוסט, כך שהפגישה עם החוקר לא היתה יכולה להתקיים בחודש אוקטובר 2014"**.

23.4. ראיה נוספת לתמיכה בעדותו של מר כרמי שלא נחקר גם בתאריך 30.10.2014 ניתן למצוא בצילום יומנו לשבוע המתחיל ביום 26.10.2014 שבו לא נכתב כלל שיש לו חקירה באותו שבוע[21]. אין חולק כי חקירה באזהרה היא עניין משמעותי שיש לתעד ביומנו של מר כרמי ולכן היעדר רישום של חקירה באותו מועד, מחזק את גרסתו שנחקר רק פעם אחת בחודש אוגוסט 2014.

23.5. זאת ועוד. מר כרמי שלל את טענת המפקח שהוא ביקש להפסיק את החקירה ביום 26.8.2014 לאחר הקראת האישומים כדי להתייעץ עם עורכת דין, מכיוון שהתייעץ עימה לפני מועד החקירה ולגרסתו כלל לא ידע שהוא יכול להפסיק את החקירה מסיבה זו. וכך העיד מר כרמי[22]:

"ש. מי ייצג אותך?

ת. אם אינני טועה, את.

ש. ואנחנו התכוננו לפגישה הזו?

ת. אני הרמתי אליך טלפון לפני הפגישה. אני לא רגיל להיחקר. הפגישה הזו לא היתה בזמן הזימון, אלא במועד מאוחר יותר, לפחות חצי שנה לאחר מכן, והיא היתה אצלי במשרד. ולפני הפגישה הזו, החקירה עם החוקר, הרמתי טלפון אליך כיוון שאני לא רגיל להיחקר ושאלתי אותך מה זה אומר מבחינתי, היתה שיחה קצרה לא ארוכה, אני לא זוכר בדיוק את תוכנה.

...

ש. נטען שהחוקר היה אצלך פעמיים. בפעם הראשונה הוא הגיע ואז ביקשת להתייעץ עם עו"ד והוא הלך וחזר שוב?

ת. לא ידעתי שאני יכול לבטל חקירה ולהפסיק אותה. לא היו שני מפגשים עם החוקר. נשמע כאילו הפסקתי את הפגישה הראשונה כדי להתייעץ עם עו"ד, אבל זה לא היה כך, כי התייעצתי קודם לפגישה."

מר כרמי חזר על גרסתו גם במהלך חקירתו הנגדית[23].

כלומר, מר כרמי העיד באופן עקבי כי התייעץ עם באת כוחו לפני החקירה שנערכה ביום 26.8.2014 וכי לא ביקש לעצור אותה או לדחותה למועד אחר. עדותו עשתה רושם מהימן.

לכך יש להוסיף כי תמיכה לגרסתו של מר כרמי שהתייעץ עם באת כוחו לפני החקירה שנערכה ביום 26.8.2014 ניתן למצוא בצילום יומנה של ב"כ המאשימה לשבוע המתחיל ביום 24.8.2014. ביומן נכתב בתאריך 24.8.2014 בשעה 16:30 **"עופר כרמי"**[24]. מכאן, שמר כרמי שוחח עם ב"כ המאשימה יומיים לפני חקירתו ביום 26.8.2014.

מכאן, שהתיעוד ביומנה של ב"כ המאשימה מחזק את גרסת מר כרמי שהוא התייעץ לפני החקירה עם עורכת דין ומעלה בספק את גרסת המפקח שהוא ביקש לעצור את החקירה כדי להתייעץ עם עורך דין.

כלומר, עדותו של מר כרמי שנחקר על ידי המפקח רק פעם אחת בתאריך 26.8.2014, שלא ביקש לעצור את

החקירה, שהתייעץ עם באת כוחו לפני מועד החקירה ושלא נחקר פעם נוספת בחודש אוקטובר 2014 הייתה עקבית ועשתה עלינו רושם מהימן. כמו כן, גרסה זו נתמכה בראיות אובייקטיביות מ"זמן אמת".

24. **חמישית**, לא מצאתי שנפל פגם בכך שגב' לוי העידה בהליך ולא מזכירתו של מר כרמי שכבר אינה עובדת בנאשמת[25]. גב' לוי היא זו שהוציאה את הרישומים מתיבת הדוא"ל של מזכירתו של מר כרמי ומיומנו של מר כרמי ולכן היא העדה שבאמצעותה ניתן להגיש רישומים אלה.

כמו כן, הנאשמת העידה את מר כרמי שנחקר על ידי המפקח ולכן לא מצאתי שהיה עליה להעיד גם את מזכירתו של מר כרמי שכבר אינה עובדת אצלה כדי להעיד על מאורעות שהתרחשו לפני כשמונה שנים. משלא הובהר איזה מידע נוסף הייתה המזכירה יכולה לספק מעבר למידע שמסר מר כרמי, לא מצאתי שיש לזקוף את אי העדתה לחובתה של הנאשמת.

25. **שישית**, לא מצאתי שהנאשמת מסרה גרסאות סותרות בדיונים שהתקיימו לפניי.

בדיון שהתקיים ביום 7.12.2020 אמר ב"כ הנאשמת כי יש מסמכים של זימון מר כרמי לחקירה בחודש פברואר 2014 ושל בקשתו לדחות את מועד החקירה וכי **כפי הנראה** החקירה נערכה ביום 26.2.2014 מכיוון ש"על טופס **החקירה נראה כי נעשה תיקון של התאריך 26.2.14 ל-30.10.14**". כלומר, מדברי ב"כ הנאשמת עולה במפורש שהטענה שמועד החקירה היה בחודש פברואר 2014 מתבססת על המועד שבזימון לחקירה ועל טופס החקירה שבו נראה שנעשה תיקון על המספר 26.

עם זאת, לאחר שהנאשמת ביצעה בדיקה מעמיקה ביומנו של מר כרמי היא מצאה תיעוד על כך שהחקירה התבצעה ביום 26.8.2014, כפי שאף הודתה המאשימה.

מכאן, שלא מצאתי שיש שינוי בגרסת הנאשמת.

עוד אציין כי הנטל להוכיח את מועד ביצוע החקירה של מר כרמי מוטל על המאשימה ולא על הנאשמת ולכן גם אם היה שוני בגרסת הנאשמת בנוגע למועד ביצוע החקירה לא היה בכך כדי לסייע למאשימה אשר לא עלה בידיה להוכיח כי בוצעה חקירה נוספת ביום 30.10.2014.

לכך יש להוסיף כי ניתן להעלות טענה דומה בנוגע למסירת גרסאות סותרות בנוגע לחקירתו של מר כרמי בדיונים שהתקיימו לפניי גם כלפי המאשימה. בדיון שהתקיים ביום 30.6.2022 נטען כי רישום האישומים על טופס החקירה נעשה לפני הגעת מר כרמי לחקירה שנקבעה ליום 26.8.2014 אולם כשהיא נדחתה ליום 30.10.2014 שונה התאריך על הטופס למועד עריכתה. כלומר, גרסת המאשימה בדיון הייתה שמר כרמי נחקר רק ביום 30.10.2014 ולא פעמיים כפי שהעיד המפקח.

מכאן עולה כי שני הצדדים, הן המאשימה והן הנאשמת, העלו טענות שונות בנוגע למועד חקירתו של מר כרמי

מכיוון שהמפקח לא פעל בהתאם לחובה המוטלת עליו לתעד את כל פעולות החקירה באופן מסודר ולכן כיום יש קושי לשחזר את מועד ביצוע החקירה כשמונה שנים לאחר שנערכה. שינוי התאריך על טופס החקירה מבלי לתעד את העובדה שהחקירה הראשונה הופסקה לאחר הקראת האישומים ושנמשכה כחודשיים מאוחר יותר מהווה פגם מהותי בהתנהלות המאשימה והנאשמת הצביעה לכל הפחות על ספק סביר בדבר חקירתו של מר כרמי גם ביום 30.10.2014.

26. **כללו של דבר:** ממכלול העדויות והראיות עולה כי המאשימה לא הוכיחה מעל לכל ספק סביר שמר כרמי נחקר ביום 30.10.2014 לאחר שביקש ביום 26.8.2014 לדחות את החקירה לאחר הקראת האישומים שבהם הוא מואשם. העובדה שמר כרמי נחקר בשני מועדים והעובדה שחקירתו הופסקה לבקשתו לא תועדו בטופס החקירה או במסמך חיצוני כלשהו ונטענו בעל פה על ידי המפקח, כשמונה שנים לאחר מועד החקירה. היעדר תיעוד מתאים מהווה הפרה של חובת המאשימה לתעד באופן מסודר את פעולות החקירה וטומן בחובו את הצפייה שבית הדין יסתמך אך ורק על עדות המפקח בנוגע לביצוע שתי חקירות שהראשונה הופסקה וישלול את גרסת הנאשמת ואת המסמכים שהציגה מהם עולה לכל היותר ספק סביר בנוגע לחקירתו של מר כרמי גם ביום 30.10.2014. לפיכך, היעדר תיעוד מתאים בנוגע למועדי חקירתו של מר כרמי מהווה פגם מהותי בהתנהלות המאשימה.

27. בנסיבות אלה, משלא עלה בידי המאשימה להוכיח מעל לכל ספק סביר שמר כרמי נחקר ביום 30.10.2014 הרי שמועד הפעולה האחרונה שהוכח, דהיינו חקירתו של מר כרמי, הוא התאריך 26.8.2014. לכן, כתב האישום שהוגש ביום 3.9.2019, הוגש בחלוף חמש שנים ממועד ביצוע פעולת החקירה האחרונה שהוכחה. מכאן, שהוא הוגש בחלוף תקופת ההתיישנות.

28. בשולי הדברים אך לא בשולי החשיבות, אציין כי אין בקביעה שקיים ספק סביר בדבר קיומה של חקירה במועד המתוקן הרשום בטופס החקירה כדי להטיל דופי במפקח או כדי לקבוע שהרישום בוצע בכוונה לזייף מסמך. עם זאת, היעדר תיעוד ב"זמן אמת" התומך בגרסת המפקח להפסקת החקירה ביום 26.8.2014 ועריכת חקירה נוספת ביום 30.10.2014 מהווה ספק סביר הפועל לטובת הנאשמת נוכח הראיות שהציגה ועדותו העקבית של מר כרמי.

סוף דבר

29. משקיים ספק סביר בדבר קיומה של חקירה ביום 30.10.2014, הרי שמועד ביצוע פעולת החקירה האחרונה היה ביום 26.8.2014, ולכן כתב האישום הוגש בחלוף תקופת ההתיישנות, קרי - בחלוף חמש שנים ממועד ביצוע פעולת החקירה האחרונה.

30. אי לכך, אני מורה על ביטול כתב האישום מחמת התיישנות.

ניתנה היום, כ"ב אלול התשפ"ב, (18 ספטמבר 2022), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

-
- [1] ע"פ (ארצי) 24/09 מדינת ישראל - משרד התמ"ת נ' ארמי (7.11.2010).
- [2] ע"פ 309/78 ברמי נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(1) 576 (1978).
- [3] ע"פ (ארצי) 67/09 מדינת ישראל - משרד התמ"ת נ' אשור (13.4.2010).
- [4] ע"פ 1361/10 מדינת ישראל נ' זגורי (2.6.2011).
- [5] ע"פ (ארצי) 27/09 מדינת ישראל - משרד התמ"ת נ' מ.ע. גולן בע"מ (23.2.2010).
- [6] עדות המפקח - עמ' 7 לפרוטוקול ש' 29 עד עמ' 8 ש' 5.
- [7] מוצג מ/2.
- [8] עדות המפקח - עמ' 8 לפרוטוקול ש' 16 - 20.
- [9] עדות המפקח - עמ' 9 לפרוטוקול ש' 2 - 3.
- [10] דברי ב"כ הנאשמת - עמ' 4 לפרוטוקול ש' 23 - 27 ודבר ב"כ המאשימה - עמ' 5 ש' 25 - 28.
- [11] עדות המפקח - עמ' 7 לפרוטוקול ש' 13 - 14.
- [12] עדות המפקח - עמ' 8 לפרוטוקול ש' 11 - 13, 26 - 29.
- [13] עדות המפקח - עמ' 10 לפרוטוקול ש' 2 - 8.

[14] עדות מר כרמי - עמ' 14 לפרוטוקול ש' 25 - 26; מוצגים מ/2 ו-מ/3.

[15] עדות מר כרמי - עמ' 14 לפרוטוקול ש' 18 - 19.

[16] עדות מר כרמי - עמ' 14 לפרוטוקול ש' 18 - 19.

[17] מוצג נ/1.

[18] מוצג נ/2.

[19] מוצג נ/2.

[20] עדות מר כרמי - עמ' 16 לפרוטוקול ש' 21 - 28.

[21] מוצג נ/4.

[22] עדות מר כרמי - עמ' 14 לפרוטוקול ש' 23 - 29, עמ' 15 ש' 1 - 5.

[23] עדות מר כרמי - עמ' 15 לפרוטוקול ש' 32 - 33, עמ' 17 ש' 7 - 12, עמ' 18 ש' 17 - 21.

[24] מוצג נ/5.

[25] עדות גב' לוי - עמ' 13 לפרוטוקול ש' 6 - 7.